EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.4.2.
COM(2025) 139 final

2025/0072 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a Nemzetközi Gabonatanácsban az írásbeli eljárásra és a tagoknak a Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférésére vonatkozó új szabályok megállapítása tekintetében képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által a Nemzetközi Gabonatanácsban az 1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezmény (a továbbiakban: az egyezmény) keretében elfogadott eljárási szabályzatnak az írásbeli eljárás útján történő döntéshozatalra vonatkozó új szabályok megállapítása és a tagoknak a Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférése tekintetében tervezett módosításával kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Az 1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezmény

Az egyezmény célja a nemzetközi együttműködés előmozdítása a gabonakereskedelem minden területén, a nemzetközi gabonakereskedelem bővülésének előmozdítása, valamint a gabona lehető legszabadabb kereskedelmének biztosítása. Ezen túlmenően az egyezmény a lehető legnagyobb mértékben hozzá kíván járulni az összes tag érdekét szolgáló nemzetközi gabonapiaci stabilitás megteremtéséhez és a világ élelmezésbiztonságának fokozásához, továbbá egyeztető és vitafórumot kíván biztosítani a tagok számára a gabonakereskedelemmel kapcsolatban felmerülő problémák megvitatásához.

Az egyezmény 1995. július 1-jén hatályba lépett.

Az Európai Unió az egyezmény[1] részes fele.

Az eredetileg három évre, 1998. június 30-ig kötött egyezményt a Nemzetközi Gabonatanács rendszeresen meghosszabbítja. Az egyezmény 33. cikkének megfelelően az egyezmény hatálya minden ilyen alkalommal legfeljebb két évvel hosszabbodik meg. A Nemzetközi Gabonatanács legutóbb a 2023. június 14-én hozott határozatában hosszabbította meg az egyezményt, így az 2025. június 30-ig marad hatályban.

Az egyezmény 2027. június 30-ig történő további meghosszabbítására a tervek szerint 2025. június 12-én kerül sor.

Az egyezmény eljárási szabályzata részletes szabályokat ír elő az egyezmény végrehajtására és a Nemzetközi Gabonatanács működésére vonatkozóan.

2.2. A Nemzetközi Gabonatanács

A Nemzetközi Gabonatanács egy olyan kormányközi szervezet, amely az egyezmény 1. cikkében meghatározott célkitűzések elérésére törekszik. A Nemzetközi Gabonatanács céljai a következők:

- a nemzetközi együttműködés előmozdítása a gabonakereskedelem minden területén;
- a nemzetközi kereskedelem bővítésének, nyitottságának és méltányosságának elősegítése a gabonaágazatban;
- hozzájárulás a nemzetközi gabonapiac stabilitásának megteremtéséhez, a világ élelmezésbiztonságának fokozása, valamint közreműködés azon országok fejlesztésében, amelyek gazdasága függ a gabonakereskedelemtől.

[1] HL L 21., 1996.1.27., 47. o.

E célkitűzések megvalósítását a Tanács a piac átláthatóságának javítása révén kívánja elérni, és ennek érdekében gondoskodik a piacra és a szakpolitikai fejleményekre vonatkozó információk megosztásáról, elemzéséről és az ezekkel kapcsolatos konzultációk lefolytatásáról.

A Nemzetközi Gabonatanácsnak jelenleg 30 tagja van; számos, a világ legnagyobb gabonatermelői és -importőrei közé tartozó ország is részt vesz a munkájában. Az Európai Unió mellett tagja többek között Argentína, Ausztrália, Kanada, India, Japán, Oroszország, Ukrajna, az Egyesült Királyság és az USA. Kína és Brazília azonban nem tagjai.

A Nemzetközi Gabonatanács 30 tagja összesen 2 000 szavazattal rendelkezik.

A költségvetési eljárások tekintetében (lásd az egyezmény 11. cikkét), azaz a tagok éves pénzügyi hozzájárulásainak meghatározásához az Unió 375 szavazattal rendelkezett a 2024/25-ös évben[2].

Döntéshozatal (azaz szavazások) esetén (lásd az egyezmény 12. cikkét) 1 000 szavazaton a 11 exportáló tag (köztük az Unió 240 szavazattal) és 1 000 szavazaton a 19 importáló tag osztozik. Hangsúlyozni kell, hogy elvben a Nemzetközi Gabonatanács konszenzus alapján működik, és nagyon ritka, hogy ténylegesen sor kerül szavazásra.

A Nemzetközi Gabonatanács értekezletein az Európai Uniót az Európai Bizottság képviseli. A tagállamok részt vehetnek a Nemzetközi Gabonatanács értekezletein, különösen a tanácsi üléseken.

2.3. A Nemzetközi Gabonatanács tervezett jogi aktusai

2.3.1. A Nemzetközi Gabonatanács írásbeli eljárás keretében hozott határozatai

A Nemzetközi Gabonatanács az elmúlt években írásbeli eljárás keretében hozta meg néhány határozatát. Az eljárási szabályzat azonban nem tartalmazott egyértelmű szabályokat ezzel kapcsolatban. Ezért a Nemzetközi Gabonatanács Adminisztratív Bizottságának 2024. május 2-i ülésén az EU kérte egy, a gabonatanácsi határozatok írásbeli eljárás útján történő elfogadására vonatkozó eljárás létrehozását.

A Nemzetközi Gabonatanács titkársága az Adminisztratív Bizottság 2024. december 11-i ülésén ismertette első javaslattervezetét[3]. Az említett bizottság megállapodott abban, hogy a javaslattervezetet[4] tájékoztatásul továbbítja a Nemzetközi Gabonatanács 2025. január 23-ra tervezett 61. ülésére.

A – szükség szerint felülvizsgált – javaslat (a továbbiakban: a tervezett jogi aktus) a Nemzetközi Gabonatanács 2025. június 12-én tartandó 62. ülésének napirendjén fog szerepelni.

Az egyezmény 14. cikkén (Határozatok) alapuló javaslat szerint az eljárási szabályzat 19. szabálya (tanácsi ülések: szavazás) és 20. szabálya (Adminisztratív Bizottság) módosul.

A 19. cikk kiegészül *az írásbeli eljárás útján hozott határozatokról szóló új c) ponttal*, a 20. cikk pedig egy ugyanerről szóló új *d) ponttal* egészül ki.

A tervezett jogi aktus, amely egy európai uniós kérés nyomán született, egyértelmű szabályokat fog megállapítani arra vonatkozóan, hogy a Nemzetközi Gabonatanácsban milyen feltételekkel hozhatók döntések írásbeli eljárás útján.

---

[2] A Nemzetközi Gabonatanács pénzügyi év alapján működik, amely július 1-től június 30-ig tart.

[3] A Nemzetközi Gabonatanács 2024. november 11-i AC(24/25)1/8 sz. dokumentuma.

[4] A Nemzetközi Gabonatanács 2024. december 16-i GC61/6. sz. dokumentuma

2.3.2. A tagok hozzáférése a Nemzetközi Gabonatanács irattárához

Az egyezmény 20. cikke (Kiváltságok és mentességek) értelmében *„a tanácsnak az Egyesült Királyság területén meglévő jogállására, kiváltságaira és mentességeire továbbra is a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának kormánya és a Nemzetközi Búzatanács közötti székhely-megállapodás az irányadó.”* A székhely-megállapodás 6. cikke értelmében a Szervezet (Nemzetközi Gabonatanács) irattára sérthetetlen.

Miután 2024-ben valaki jogosulatlanul hozzáfért a Nemzetközi Gabonatanács tagjainak honlapjához, valamint elismerést nyert, hogy bizonyos esetekben fontolóra kell venni a Nemzetközi Gabonatanács irattárának sérthetetlensége alóli kivételeket, a Nemzetközi Gabonatanács titkársága azt javasolta, hogy az eljárási szabályzat egy új 26. szabállyal egészüljön ki.

A Nemzetközi Gabonatanács 2025. január 23-án tartott 61. ülésén tájékoztatásul benyújtották a javaslat első tervezetét[5].

A – szükség szerint felülvizsgált – javaslat (a továbbiakban: a tervezett jogi aktus) a Nemzetközi Gabonatanács 2025. június 12-én tartandó 62. ülésének napirendjén fog szerepelni.

Az egyezmény 20. cikkén alapuló javaslat szerint az eljárási szabályzat kiegészül *a tagoknak a Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáféréséről szóló új 26. szabállyal*.

Az új 26. szabály egyértelművé teszi a Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférés feltételeit és az erre vonatkozó eljárást. A Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférés iránti kérelmeket írásban kell benyújtani, és a kérelmezőt egyértelműen azonosítani kell.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Az írásbeli eljárásra vonatkozóan javasolt új szabályokat az EU kérte. E szabályok nyomán egyértelmű lesz, hogy a Nemzetközi Gabonatanács keretében milyen feltételekkel hozhatók döntések írásbeli eljárás útján.

A Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférésre vonatkozó új szabály létrehozására vonatkozó javaslatot a Nemzetközi Gabonatanács titkársága készítette. A javaslat egyértelműen meghatározza a Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférés feltételeit.

Az Unió mindig is aktív tagja volt a Nemzetközi Gabonatanácsnak, és a javasolt új szabályok várhatóan egyértelműbbé teszik a szervezet működését, és tovább javítják a Nemzetközi Gabonatanács átláthatóságát.

E javaslat célja az, hogy a Bizottság felhatalmazást kapjon a Tanácstól arra, hogy az Európai Unió nevében az eljárási szabályzat javasolt módosításai mellett szavazzon a Nemzetközi Gabonatanácsban. A javaslatokról a Nemzetközi Gabonatanács 62. ülésén, 2025. június 12-én születnek majd hivatalos döntések.

[5] A Nemzetközi Gabonatanács 2024. december 16-i GC61/7. sz. dokumentuma

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Alapelvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „*a megállapodásokkal létrehozott szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat*”.

A „*joghatással bíró jogi aktus*” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de *„meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”*[6].

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A Nemzetközi Gabonatanács tervezett jogi aktusai úgy módosítják az eljárási szabályzatot, hogy új szabályokat állapítanak meg az írásbeli eljárás útján történő döntéshozatal és a tagoknak a Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférése tekintetében.

Az eljárási szabályzat részletes szabályokat állapít meg az egyezmény – azaz az Unióra nézve kötelező nemzetközi megállapodás – kezelésére vonatkozóan. A tervezett jogi aktusok ezért joghatással bírnak.

A tervezett jogi aktusok nem egészítik ki és nem módosítják az egyezmény intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

Alapelvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Európai Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt jogalapra kell alapítani.

A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma a mezőgazdasági termékek kereskedelméhez kapcsolódik.

---

[6] A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 63. és 64. pont.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdése (közös kereskedelempolitika).

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja ezért az EUMSZ 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdése, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

5. AZ „ALAPÉRTELMEZÉSBEN DIGITÁLIS” ELVNEK VALÓ MEGFELELÉS

Az elvégzett digitális értékelés szerint a jelenlegi javaslatnak nincs digitális dimenziója, mivel nincs digitális relevanciája.

A javaslat meghatározza az EU álláspontját az egyezmény keretében elfogadott eljárási szabályzat módosítása tekintetében. A módosítások új szabályokat állapítanak meg a Nemzetközi Gabonatanács keretében írásbeli eljárás útján történő döntéshozatal és a tagoknak a Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférése tekintetében.

A digitális eszközök vagy az adatcsere nem tartoznak a javaslat hatálya alá.

6. A TERVEZETT JOGI AKTUS KIHIRDETÉSE

Mivel a Nemzetközi Gabonatanács jogi aktusai módosítani fogják az egyezmény keretében elfogadott eljárási szabályzatot, közzé fogják őket tenni a Nemzetközi Gabonatanács hivatalos honlapján.

2025/0072 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a Nemzetközi Gabonatanácsban az írásbeli eljárásra és a tagoknak a Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférésére vonatkozó új szabályok megállapítása tekintetében képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdésére, összefüggésben 218. cikkének (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Az 1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezményt (a továbbiakban: az egyezmény) az Unió a 96/88/EK tanácsi határozat[7] révén megkötötte, és az egyezmény 1995. július 1-jén hatályba lépett. Az eredetileg három évre kötött egyezményt rendszeresen meghosszabbítják.

(2) Az egyezmény keretében elfogadott eljárási szabályzatot a Nemzetközi Gabonatanács 1995. július 6-án hagyta jóvá.

(3) Az egyezmény 14. cikke és az eljárási szabályzat 19. cikke megállapítja a Nemzetközi Gabonatanács által hozott határozatokra vonatkozó szabályokat. Az írásbeli eljárás útján történő döntéshozatal azonban nincs egyértelműen meghatározva.

(4) A Nemzetközi Gabonatanács titkársága 2024. december 16-án az eljárási szabályzat 19. és 20. cikkének módosítását javasolta annak érdekében, hogy a tanácsban és az Adminisztratív Bizottságban írásbeli eljárás útján történő döntéshozatal tekintetében új szabályok kerüljenek megállapításra. A módosítások célja egyértelmű meghatározni az írásbeli eljárás útján történő döntéshozatal feltételeit.

(5) Az egyezmény 20. cikke (Kiváltságok és mentességek) szerint a tanácsnak az Egyesült Királyság területén meglévő jogállására, kiváltságaira és mentességeire továbbra is a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának kormánya és a Nemzetközi Búzatanács – a Nemzetközi Gabonatanács jogelődje – közötti székhely-megállapodás az irányadó. Az említett megállapodás kimondja, hogy a Nemzetközi Gabonatanács irattára sérthetetlen.

(6) A Nemzetközi Gabonatanács titkársága 2024. december 16-án azt javasolta, hogy az eljárási szabályzat egészüljön ki egy új 26. szabállyal, amely a tagoknak a Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférését szabályozza. A javasolt új szabály célja az, hogy egyértelmű feltételeket állapítson meg a Nemzetközi Gabonatanács irattárához

[7] A Tanács 96/88/EK határozata (1995. december 19.) az 1995. évi Nemzetközi Gabonaügyi Megállapodást alkotó Gabonakereskedelmi Egyezmény és Élelmiszersegély-egyezmény Európai Közösség által történő jóváhagyásáról (HL L 21., 1996.1.27., 47. o.).

való hozzáférés vonatkozásában, valamint meghatározza az erre vonatkozó eljárást. A Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférés iránti kérelmeket minden esetben írásban kell benyújtani, és a kérelmezőt egyértelműen azonosítani kell.

(7) Helyénvaló kialakítani az Unió által a Nemzetközi Gabonatanács 62. ülésén az egyezmény keretében elfogadott eljárási szabályzatnak az írásbeli eljárás útján történő döntéshozatalra vonatkozó új szabályok bevezetése, valamint a Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférés feltételei tekintetében történő módosításával kapcsolatban képviselendő álláspontokat. A javasolt módosítások célja az, hogy egyértelműbbé tegyék a szervezet működését, és tovább javítsák a Nemzetközi Gabonatanács átláthatóságát, ezért az Unió érdekében állnak,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Unió által a Nemzetközi Gabonatanács 62. ülésén képviselendő álláspont az, hogy az 1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezmény keretében elfogadott eljárási szabályzat 19. szabályának egy új c) ponttal és 20. szabályának egy új d) ponttal való kiegészítése mellett kell szavazni – a Nemzetközi Gabonatanács titkársága által 2024. december 16-án benyújtott javaslattal összhangban – azzal a céllal, hogy létrejöjjön a Nemzetközi Gabonatanács határozatainak írásbeli eljárás útján történő elfogadására vonatkozó eljárás.

2. cikk

Az Unió által a Nemzetközi Gabonatanács 62. ülésén képviselendő álláspont az, hogy az 1995. évi Gabonakereskedelmi Egyezmény keretében elfogadott eljárási szabályzatnak egy új 26. szabállyal való kiegészítése mellett kell szavazni – a Nemzetközi Gabonatanács titkársága által 2024. december 16-án benyújtott javaslattal összhangban – azzal a céllal, hogy egyértelművé váljanak a Nemzetközi Gabonatanács irattárához való hozzáférés feltételei.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök